

NÁŠ MEDAILÓN

O MLČENÍ S BEDŘICHEM HACAREM

Vinárnička jako dlaň. Pevný dubový stůl. Bytelná klenba. Sedíme vedle sebe. Prsty držíme stopky číše a v nich červené víno. Jeho dva prsty otáčejí číškou.

O sobě abych vyprávěl? – Holenku, a to ti zrovna neřeknu nic! O své práci? – Vždyť to snad všechno víš? – Že mi bylo právě pětasedesát? Co na tom? Znáš přece francouzské přísloví: Hodnota člověka nemá co činit s věkem!

Očka se usmívají. Dnes asi dostanu lekcí! Profesor umí totiž řešit obratem leccjaké úlohy.

Oči mu jen hrají; moc rád uvidím, co si zapíšeš! Profesor se rozhodl mlčet. Neřekne, nepoví; nepomůže. A mně je zas hloupé ptát se. – Žiju a dělám, myslí si. Ta slova by se mu hodila do erbu.

Dobrá, profesore, přijímám váš způsob souboje. Myslíte si teď asi, že v Květech vyjde pod titulkem „O mlčení...“ bílé místo. A to ne!

Když nepovíte sám – řeknu to za vás: Zapomněl jste totiž, že jsme vám koukali kdysi do rukou. Zval jste nás, a mival jste radost, když přišli posluchači. Bylo vám tenkrát (i nám) o jedenáct roků méně (my byli inženýrská holátka) – ale co na tom!

Na Vinohradech stavěli barabové tunel. Tehdy jsem jim tleskal, ale vy jste měl starost. Břidlice, která tvoří nadloží trasy, se začala nad štolou slevát a po celé ose budoucího tunelu pukaly domy. Některé měly tak velké trhliny, že bylo nutno je zbořovat. Tehdy zaujal vaši pozornost pěkný šestipatrový dům, teprve nedávno postavený. Na jeho nosných pilířích v přízemí a v suterénu jste objevil trhliny tři až pět centimetrů široké. Dům se začal nebezpečně naklánět na dvě strany: do čela a na bok. A jednoho dne jste se rozhodl pro záchranu toho churavce, který měl být zbořen.

Pod betonovou základovou deskou, tlustou 45 cm, byl

zjištěn v určité oblasti volný prostor, který vznikl sedáním břidlicových vrstev. Deska nebyla poškozena. Nařídil jste proto vyplnit tuto prázdnou mezeru cementovými injekcemi, které byly prováděny pod tlakem. Na takto zajištěné základně začali budovat vaši dělníci nosné sloupce. Bylo tehdy kolem vás na šedesát spolupracovníků; a navíc tu zůstali obyvatelé ohroženého domu. Činžák nebyl ani vyklizen. Čtyři lékaři v domě klidně ordinovali.

Kohopak z tehdejších obyvatel a pacientů napadlo, že dáte dům v prvním patře vodorovně přelíznout, a že chcete zbývajících pět a půl pater zvednout a vyrovnat? To bylo v letech 1945–46.

(Jen si teď mlčte a vychutnávejte z číšky tekuté sluníček!) Dělníci už připevňovali na nosné sloupce konstrukce – vždy proti sobě – konsoly. Čelisti vyplnili podle vašich příkazů nosnými betonovými kvádry – a potom jste dal přezat nosné sloupce, veškeré instalace i schodiště. Tlak váhy se přenesl na přibetonované konsoly. Do mezer mezi čelisti těch konsol byly vsunuty hydraulické zvedáky. Osmadvacet zvedáků na čtrnácti sloupech. – A potom to začalo. Obyvatele domu jste poslal na osmihodinovou procházku, zůstal jste na místě s dělníky. Věřili vám, i když všichni věděli, že právě tohle se děje po prvé v dějinách inženýrské práce.

Pět a půl pater činžovního domu leželo v té chvíli jenom na olejových zvedácích, když jste vydal první povel.

„První milimetr zdvihl!“

Manometry hydraulických zvedáků potvrdily, že převzaly váhu všech pater obytného domu. Ukazovaly váhu 985 tun zdiva i nábytku i rybek v akváriu, které zůstaly v opuštěných bytech. Váha téměř stovky vagónů – dva nákladní vlaky. Dům plaval v té chvíli na oleji.

Přibetonované konsoly, to je nádstavky nového betonu ke starému, tuto váhu udržely. Počítal jste dobře, dílo se podařilo. Ještě toho večera mohli obyvatelé spát doma. A stavbu jste dál bedlivě sledoval ještě pět roků...

Jen si dál mlčte. A my přece víme, co pro nás udělal člen korespondent Čs. akademie věd, laureát státní ceny, profesor i n. ž. dr. Bedřich Hacar. Víme to my doma a ví to svět, co jste kde spravil, narovnal, postavil opět na solidní základy, a co jste už zachránil nám i budoucím. Vždyť, pokud vím, si vyžádali plány a písemnosti o této pětipatrové budově v Londýně i v Káhiře. A ta dvě města neleží vedle sebe.

Tak to vidíte, profesore. Vinárnička je tu jako dlaň, nad hlavou máme bytelnou klenbu, a sedíme tu mlčky vedle sebe. Potvrzuji, že vína jsou jenom dvě deci – aby se na vás prof. Prusík moc nehněval. A přece si lze s vámi moc pěkně povídat – ale i pomlčet.

ALFRED TECHNIK

KRESBA O. ŠTEMBERY

OSUDY DOBRÉHO VOJÁKA ŠVEJKA VE SVĚTOVÉ VÁLCE

28

Podle Jaroslava Haška vypravuje a ilustruje Jos. Lada

1. Když konečně předvedli Švejka, major žádal na něm vysvětlení, jak to bylo tam u Felzstyna. Švejk to náležitě vysvětlil. Když se ho potom major zeptal, proč to již neřekl při výslechu před soudem, Švejk odpověděl, že se ho na to vlastně nikdo neptal. Všechny otázky byly: „Přiznáváte se, že jste se dobrovolně a bez nátlaku oblékl do uniformy nepřítelů?“ Poněvadž to bylo pravda, nemohl nic jiného říci než „Ano“. Proto také přece odmítl s rozhořčením nařčení, které padlo u soudu, že zradil císaře pána. – „Ten muž je naprostý idiot,“ řekl generál k majorovi.

2. „Poslušně hlásím,“ ozval se Švejk, „že opravdu sám na sobě někdy pozoruju, že sem slabomyslný, zejména takhle k večeru...“ – „Kuš, vole,“ řekl major a obrátil se ke generálovi s otázkou, co tedy se má stát se Švejkem. Za hodinu nato vedla eskorta Švejka na nádraží, aby ho doprovodila do štábu brigády do Wojalyce. Frajtr, Čech, který vedl eskortu, naparoval se vůči krajanovi arestantovi, dává mu najevo svou hroznou nadlůdu. Tvářil se tak nafoukaně, jako kdyby hned zítra měl dostat při nejmenším hodnost velitele armádního sboru.

3. Když seděli ve vlaku, poznal Švejk k němu Švejk: „Pane frajtr, když se na nich koukám, tak si vzpomenu vždycky na nějakého frajtra Bozbu, kterej sloužil v Tridentu. Toho když jmenovali frajtre, tak hned ten první den najednou začal přibíjet do vobjemu. Začínaly mu vyjetkat tváře a břicho se mu tak nafouklo, že druhý den už mu ani erární kalhoty nestačily. A co bylo nejhorší, že mu začaly růst uši do délky. Tak ho dali na marodku a regimentarce povídal, že se to stává všem frajtrům. Aby ho zachránili, museli mu tu hvězdičku vodříznout a von zas splasknul.“

4. Od té chvíle frajtr mlčel a Švejk pokračoval: „Tak se mi zdá, pane frajtr, že jich muselo potkat ve světě neštěstí, když ztratili řeč. Znal jsem mnoho smutnejch frajtrů, ale takový boží neštěstí, jako jste vy, pane frajtr, vodpustějí a nehněvají se, jsem ještě neviděl. Svěťejí se mně, co jich trápí a může bejt, že jim poradím.“ – „Už toho mám dost!“ vykřikl frajtr. – „To sou šťastnej člověk,“ řekl Švejk, „něktejř člověk nemá toho nikdy dost.“ Frajtr se zmohl jen na poslední slovo: „Voni ti to u brigády vytmavějí, ale já se s tebou abgebovat nebudu.“

5. Když dopravili Švejka na brigádu a předvedli ho k plukovníkovi Gerbichovi, seděl u něho v kanceláři poručík Dub. Za těch několik dní od pochodu na Šjanok–Sambor prodělal opět jedno dobrodružství. Poručík Dub ani sám vlastně nevěděl, jak se to stalo, že chtěl ukázat nadporučíkovi Lukášovi své jezdecké umění, jak vyskočil na koně, který s ním zmizel do údolí potoka, kde později našli poručíka Duba pevně zasazeného v malém močálu, že by jej snad ani nejdovednější zahradník nedovedl tak zasadit. Když ho vytáhli pomocí smyček, Dub jenom tiše sténal, jako by dodělával.

6. Když spatřil Švejka, zvolal hlasem velikým: „Tak už tě zase máme! Mnozí jako potvory putují a ještě horší šelmy se vracejí. Ty jsi taky jeden z nich.“ Sluší ještě poznámenat, že poručík Dub při svém dobrodružství utrpěl slabý otřes mozku, proto se nesmíro divit, že křičel ve verších, vyzývá boha k zápasu se Švejkem: „Otče, hle, vyzývám tě, dýmem halí mne dunivá děla, děsivě mihá se svištivá střela, řediteli bitev, vyzývám tě, Otče, ty doprovod mne na tohodle lumpa... Kdes byl tak dlouho, pacholku? Jakou to máš uniformu na sobě?“